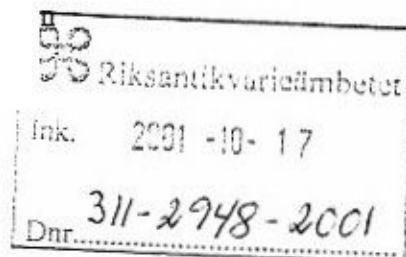

Livsmiljöenheten/Kulturmiljö/Plan
Joakim Hansson

H 034 (Offentlig förvaltning)
A 286 (Sockenstuga)

Byggnadsminnesförklaring (BM) av Sockenstugan, Gute 2:1, Bäl, Gotland.

Ni har tagit initiativ till byggnadsminnesförklaring (BM) av Sockenstugan, Gute 2:1, Bäl, Gotland.

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap. 1§ första stycket lagen om kulturminnen m.m. (1988:950), KML, Sockenstugan, Gute 2:1, Bäl, Gotland för byggnadsminne (BM).

BM-förklaringen omfattar sockenstuga (1) och ladugård (2). Till byggnadsminnet hör ett skyddsområde, som avgränsats med heldragen linje på bifogade karta (bilaga 1), bestående av gårdstomten med tunar.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap. 2§ KML följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan angivna byggnader 1-2 får inte rivas, byggas till eller till sin exteriör byggas om.
2. I byggnad 1 får inte göras ingrepp i stomme d.v.s. grund, bärande väggar, bjälklag, takstol och murstock.
3. I byggnad 1 får inte fast inredning och inte heller ytskikt borttagas.
4. Skyddsområdet får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras. Ädelträdbestånd och flerårigt växtmaterial skall bevaras. Övriga tillbehör såsom t.ex. brunn, gångar och staket får inte flyttas, tas bort eller ändras.
5. Byggnadsminnet skall underhållas så att det inte förfaller.

Om det finns skäl, får länsstyrelsen lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna enligt 3 kap. 14§ i KML.

2001-10-24 Beslöt: TH

År. Kopria till

BM-reg. i U/Mej

bm-bäl sockenstuga 2.doc

BYGGNADSBESKRIVNING

Fastigheten Gute 2:1 utgörs av en kombinerad socken- och fattigstuga med troligt ursprung i 1700-talets senare hälft. Anläggningen fungerade såsom säte för Bäls kommunalnämnd fram till bygdegårdens iordningställande 1947. Fattigstugefunktionen kvarstod till 1936 då den siste omsorgstagaren flyttade ut.

Sockenstuga är uppförd i 1½ plan, med oinredd vind, av slätputsad kalksten under sadeltak med faltäckning. Byggnaden utgör en s.k ofullständig parstuga med sockenstuga i öster, farstu, skorstensstock och vindstrappa centralt i byggnaden samt ett mindre utrymme med fattigstugefunktion i väster. Båda avdelningarna i byggnaden hyser lösöre från sina respektive funktioner.

Ladugården är uppförd av putsad kalksten under plåttäckt sadeltak och är troligen samtida med huvudbyggnaden. Vid byggnadens södra gavel finns en vidbyggd likvagnsbod i resvirke uppförd 1936.

Anläggningens kulturhistoriska värde, förutom det byggnadshistoriska värdet, utgörs av ett samhällshistoriskt värde såsom stämmolokal från en tidsperiod med ett äldre, mer begränsat, demokratiskt system. Vidare finns här ett socialhistoriskt värde som tydligt avspeglas i det mycket enkla fattigstugeutrymmet, där boendet ändå har fortsatt in i modern tid. Det miljöskapande värdet representeras av byggnadens placering i direkt anslutning till kyrkan, sockenmagasinet och den kulturhistoriskt intressanta profana bebyggelsen i kyrkbyn. Här finns vidare ett kontinuitetsvärde då anläggningen än idag fungerar som samlingsplats i bygden.

Dessa värden förstärks av det faktum att anläggningen utgör ett av få gotländska exempel på byggnader med ursprung i den sockenrelaterade kommunindelningen.

KOMMENTARER

Med exteriör menas t.ex. yttertrappor, takutformning, takmaterial, skorstenar, fönster inklusive beslag, dörrar inklusive beslag luckor inklusive beslag samt fasadmateriell

Med fast inredning menas t.ex. spisar, spiskupor, äldre golv- och takbräder, äldre innertrappor, äldre listverk, äldre väggbeklädnad, äldre fast skåpinredning, äldre snickerier, äldre paneler och äldre dörrar inkl beslag.

Avsikten med skyddsföreskrifterna är att inga exteriöra och - i huvudbyggnaden - inte heller interiöra förändringar i skall ske, utan byggnaderna skall behålla sin ursprunglighet för framtiden. Därför är även mindre förändringar av t.ex. markbeläggning tunar och grindar, uppsättning av antenner, räcken, skärmtak, altaner, markiser, skyltar lampor m.m. tillståndspliktiga. Då det gäller interiören i huvudbyggnaden är omtapetsering, ommålning, eldragningar m.m. tillståndspliktiga. Både exteriöra och interiöra ändringar skall utföras i samråd med länsstyrelsen.

För underhåll och restaurering skall kontakt tas med Länsstyrelsen i Gotlands län/ Livsmiljöenheten/ Kultur.

Även för BM prövas bygglovspliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Stadsarkitektkontoret skall kontaktas i osäkra fall.

